

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	3
2.	Generelt om Kofoedsminde	5
3.	Bygningsmæssige forhold.....	5
3.1.	Belægningsafdelinger	5
3.1.1	Syltholm og Skovbo	6
3.1.2	Højbo I, II og III.....	6
3.2	Undervisningslokaler	8
3.3	Værksteder og fritidsaktivitetslokaler	8
3.3.1	Værksteder, brændeholdet, trykkeriet mv.....	8
3.3.2	Teatersalen	8
3.3.3	Kreativværksted.....	8
3.3.4	Teltudlejning.....	9
3.3.5	Café.....	9
3.3.6	Musiklokale.....	9
3.3.7	Motionsrum	9
3.3.8	Landbrug og ridefold	10
3.3.9	Fodboldbane/idrætshal	10
4.	Belægning og klientel.....	11
5.	Beskæftigelse, undervisning og fritidsaktiviteter	13
5.1	Beskæftigelse	13
5.2	Undervisning	14
5.3	Fritidsaktiviteter.....	16
6.	Kontakt med omverdenen	18
7.	Personaleforhold	18
7.1	Sagen om forstanderskifte.....	19
8.	Sikkerheden på Kofoedsminde – udgang, rømninger, alkohol og narkotika	20
8.1	Vold mod personalet	20
8.2	Udgang	21
8.3	Rømninger	22
8.4	Ændring af generelle regler?	23
8.5	Alkohol og narkotika	24
9.	Udvidet psykiatrisk konsulentbistand, medicinudlevering mv.	24
10.	Regionens tilsyn.....	26

11. Skemaer og indberetninger vedrørende magtanvendelse mv.....	27
11.1 Statistik – Kofoedsminde's oversigt over magtanvendelser 2001-2006	27
11.2 Lidt om de modtagne sager	28
12. Samlet vurdering	30
Opfølgning	30
Underretning	31

1. Indledning

Som led i Folketingets Ombudsmands almindelige inspektionsvirksomhed (jf. § 18 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand) foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere den 17. februar 1998 inspektion af Kofoedsminde. Den 27. november 1998 afgav jeg en (endelig) rapport om denne inspektion, og inspektionen blev afsluttet med en opfølgingsrapport af 6. april 1999.

Den 24. april 2007 foretog jeg og tre andre af embedets medarbejdere en fornyet inspektion af Kofoedsminde. Denne inspektion tog udgangspunkt i rapporten af 27. november 1998 og opfølgningen derpå, men omfattede dog udelukkende de sikrede afdelinger – Højbo I, II og III, Syltholm og Skovbo og de tilhørende værksteder mv. De fysiske forhold i institutionen er kun omtalt i rapporten i begrænset omfang. Jeg henviser hermed ikke alene til de tidligere rapporter om Kofoedsminde, men også til at de planer som er lagt for fysiske ændringer på forskellige punkter, i en vis udstrækning allerede er gennemført eller vil blive gennemført inden for en overskuelig fremtid. Under inspektionen spurgte jeg på grundlag af en tjekliste til forskellige forhold som dog ikke alle er omtalt i rapporten.

Beboerne på Kofoedsminde var forud for inspektionen blevet gjort bekendt med inspektionen og muligheden for i den forbindelse at få en samtale med mig om generelle forhold vedrørende institutionen eller den enkelte beboers egne forhold. Jeg havde samtaler med seks beboere fortrinsvis om deres egne forhold. Jeg havde endvidere en samtale med tre repræsentanter for beboerne. Såvel repræsentanterne som de enkelte beboere har efterfølgende fået et skriftligt svar vedrørende de forhold og spørgsmål som de rejste. Enkelte mere generelle spørgsmål er dog indgået i grundlaget for denne rapport (dette gælder ikke alene samtalen med repræsentanterne, men også en enkelt af de individuelle samtaler).

Inspektionen blev indledt med en samtale med institutionens forstander, medarbejderrepræsentanter og en repræsentant for Region Sjælland. I forbindelse med samtalen anmodede jeg om udlevering af rapportmateriale vedrørende de seneste 25 sager om

magtanvendelse forud for varslingen den 20. marts 2007 af inspektionen. Jeg modtog materialet ved afslutningen af inspektionen.

Hvad gennemgang af rapporter angår, henviser jeg til pkt. 11.2 nedenfor.

Jeg havde også en samtale med Kofoedsminde's MED-udvalg.

Under inspektionen bad jeg endvidere regionen om at få tilsendt kopi af forskelligt materiale om bl.a. sikkerheden på Kofoedsminde, opnormering af antallet af sikrede pladser og om landbrugsbyggeriet på Kofoedsminde. Jeg bad endvidere om at få en kopi af Kofoedsminde's "helhedsplan". Også dette materiale vil jeg i en vis udstrækning komme ind på i det følgende.

Ved inspektionens afslutning havde jeg et afsluttende møde med institutionens ledelse om de generelle forhold og de spørgsmål der var kommet frem under rundgangen på institutionen, og var blevet bragt frem under samtalerne med beboerne og beboerrepræsentanterne.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Kofoedsminde, Region Sjælland og Velfærdsministeriet for at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med de eventuelle bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har den 10. juli og 29. juli 2008 modtaget sådanne bemærkninger fra henholdsvis Kofoedsminde og Region Sjælland. Disse bemærkninger er indarbejdet i denne endelige rapport. Jeg har desuden med Velfærdsministeriets brev af 26. august 2008 modtaget en udtalelse fra ministeriet som svar på min anmodning (i kursiv) om udtalelser fra Region Sjælland og Velfærdsministeriet om et bestemt forholds overensstemmelse med persondatalovens regler, jf. pkt. 8.2 nedenfor. Da Velfærdsministeriets udtalelse ikke – eller i hvert fald ikke udelukkende – omhandler faktiske forhold som jeg forstår dette udtryk, vil Velfærdsministeriets udtalelse på dette punkt først blive behandlet i opfølgingsrapporten. Jeg bemærker i den forbindelse at jeg (fortsat) forventer en udtalelse fra Region Sjælland efter at denne (endelige) rapport er blevet udsendt til brug for min opfølgning på dette punkt; en udtalelse som vil kunne give Velfærdsministeriet anledning til igen at udtale sig.

Velfærdsministeriets brev af 26. august 2008 indeholder, hvad pkt. 8.4 nedenfor angår, oplysning om at det tidligere Storstrøms Amt ikke har fulgt Rigsadvokatens opfordring, at Velfærdsministeriet på dette punkt har bedt Justitsministeriet om at bidrage til Velfærdsministeriets besvarelse, og at Justitsministeriet ikke har haft bemærkninger til de faktiske forhold beskrevet i den foreløbige rapport – dette har jeg noteret mig.

2. Generelt om Kofoedsminde

Retsgrundlaget for Kofoedsminde er ændret i forhold til inspektionen i 1998, navnlig som følge af kommunalreformen. Det fremgår således af § 17, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 789 af 6. juli 2006 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven (herefter magtanvendelsesbekendtgørelsen), at kommunalbestyrelsen for Lolland Kommune har pligt til at etablere tilbud i særligt sikret afdeling på Kofoedsminde og pligt til i dette tilbud at modtage personer som i henhold til dom eller retskendelse skal optages i et særligt botilbud. Bestemmelsen har hjemmel i servicelovens § 108, stk. 6, nr. 1-3 (lovbekendtgørelse nr. 979/2008).

Det årlige budget er på ca. 74 millioner kr. pr. år. 4 pct. af udgiften afholdes af Region Sjælland mens resten afholdes af kommunerne som helhed (objektiv finansiering – pr. 2007-08 ca. 10,50 kr. pr. indbygger pr. år).

Driften og det generelle tilsyn med Kofoedsminde er i forhold til inspektionen i 1998 nu overgået fra det tidligere Storstrøms Amt til Regionsrådet i Region Sjælland, jf. servicelovens § 5, stk. 7. Konkret ligger opgaven i regionens socialafdeling.

Jeg har i pkt. 10 gennemgået og stillet spørgsmål til regionens tilsyn med Kofoedsminde.

3. Bygningsmæssige forhold

3.1. Belægningsafdelinger

Kofoedsminde rummer som allerede nævnt fem sikrede afdelinger: Højbo I, II og III, Syltholm og Skovbo. Afdelingerne er beliggende i to bygningskomplekser: Højbo- og Syltholmbygningerne.

De sikrede afdelinger har pansrede glasruder og dobbeltsluser ved udgangene. Dørene har dobbeltlåse. Mellem bygningerne er der græsplæner med stier. Bag Højbobygningen og inden for det sikrede areal ligger skolen, smede- og maskinværkstedet, tømrer- og snedkerværkstedet, brændeholdet og teatersalen.

Hvad de bygningsmæssige forhold angår, henviser jeg som udgangspunkt til rapporten efter inspektionen i 1998 og opfølgingsrapporten (af henholdsvis 30. september 1998 og 31. marts 1999, se nærmere på www.ombudsmanden.dk).

Samtidig bemærker jeg at også de ombygninger og nyopførelser (eller planer herom) som på enkelte områder er udført siden inspektionen den 24. april 2007, har været

medvirkende til at denne inspektionsrapport er bygget noget anderledes op og har fået et andet indhold end det ellers ville have været tilfældet. Jeg henviser især til renoveringen af Højbo III og til opførelsen af den nye landbrugsbygning.

3.1.1 Syltholm og Skovbo

Jeg besigtigede under inspektionen en bolig på Syltholm (der som den eneste bolig på de sikrede afdelinger indeholder eget køkken) og to boliger på Skovbo. Den ene af Skovbo-boligerne var en ekstrabolig ("overbelægningsværelset") der som navnet siger, benyttes i tilfælde af overbelægning. Beboeren i denne bolig råder – som de øvrige beboere på Skovbo – over eget bad og toilet, men det er dog ude på gangen. Det blev under rundgangen oplyst at lofterne på Skovbo på grund af tidligere problemer er blevet sikret og nu ikke kan ødelægges.

Om forholdene i Syltholmbygningen (tidligere Syltholm Øst og Vest) anførte jeg i rapporten af 30. september 1998 at "[s]åvel gangarealer, opholdsrum, spisestue som køkken gav et godt indtryk som fysiske rammer for beboernes ophold".

Dette gør sig efter min opfattelse stadig gældende.

Jeg besigtigede også den fælles gårdhave hvortil der er adgang via afdelingernes køkkener. Haven består af en terrasse delvist overdækket med en pergola, træbænke, grill og en dam med fisk og træbro over til et græsareal. Snedker- og tømrerarbejdet i haven var udført af en af beboerne der fortsat bor på afdelingen.

Gårdhaven fremtrådte indbydende og snedker- og tømrerarbejdet veludført og gedigent.

3.1.2 Højbo I, II og III

Hvad Højbobygningen angår, er de bygningsmæssige forhold blevet ændret siden inspektionen i 1998 sådan som det også fremgår af den tidligere rapport. Jeg henviser til at renoveringen af Højbo I og II på tidspunktet for denne tidligere inspektion var i gang, og til at de små værelser på Højbo III er slået sammen til færre – og større – værelser.

Om Højbo I og II anførte jeg i rapporten af 30. september 1998 at afdelingerne efter planen skal rumme henholdsvis fem og fire boliger med eget bad og toilet.

Under inspektionen den 24. april 2007 besigtigede jeg en af boligerne på Højbo I. Boligen indeholder en stue på ca. 12-13 m², et soveværelse på 6-7 m² samt bad og toilet. Boligen var møbleret med beboerens egne møbler. Det blev under rundgangen oplyst at der bliver foretaget nøddindkøb af møbler i JYSK hvis varetægtsfængslede beboere ankommer uden møbler.

Heller ikke de bygningsmæssige forhold i denne del af Højbobygningen giver mig anledning til bemærkninger.

Højbo III bestod på tidspunktet for inspektionen i 1998 af ni små værelser med toilet og bad på gangen. At jeg alligevel i rapporten af 30. september 1998 ingen bemærkninger havde til denne del af den samlede bygning, skyldes de oplysninger om anvendelsen heraf som jeg modtog under inspektionen og hvorefter ”denne afdeling ikke længere skal benyttes permanent når renoveringsarbejdet er færdiggjort, men kun anvendes i belastede perioder således at udsving i belægningen kan imødegås”.

Som det vil fremgå af pkt. 4 nedenfor (om belægning og klientel), viste denne forudsætning for anvendelsen af Højbo III sig ikke at holde stik. Jeg henviser til at problemet med permanent overbelægning opstod bare 3-4 år senere.

Under inspektionen i 2007 konstaterede jeg at antallet af værelser på Højbo III nu var nedbragt, og at der nu kun var fire boliger på afdelingen.

Jeg konstaterede dog samtidig at beboerne på Højbo III fortsat ikke havde adgang til eget bad og toilet, og jeg vurderede – set i lyset af den ændrede anvendelse af Højbo III i forhold til inspektionen i 1998 (som permanent belægningsafdeling) – at disse fire boliger ikke levede op til den bygningsmæssige standard på Kofoedsminde i øvrigt. Udover de nævnte bade- og toiletfaciliteter henviser jeg til at afdelingen fremstod nedslidt.

Under henvisning til de planer om renovering af Højbo III som er vedtaget efter tidspunktet for inspektionen, foretager jeg mig dog heller ikke noget vedrørende de bygningsmæssige forhold på denne afdeling.

Jeg foretager mig således i det hele ikke noget vedrørende de bygningsmæssige forhold i Højbo- og Syltholmbygningerne.

3.2 Undervisningslokaler

De tre tidligere skolestuer ude på afdelingerne er pga. den permanente overbelægning på Kofoedsminde inddraget til beboelse, og skolen er nu samlet i to pavilloner der ligger på det sikrede areal bag Højbybygningen over for værkstederne. Skolen består af tre undervisningslokaler som kan udvides til fire ved brug af en foldedør. Der er endvidere to toiletter og et kontor i pavillonerne.

3.3 Værksteder og fritidsaktivitetslokaler

Kofoedsminde har forskellige værksteder hvor beboerne fra såvel de åbne som de sikrede afdelinger arbejder. Der er ligeledes forskellige fritidsaktiviteter for institutionens beboere.

3.3.1 Værksteder, brændeholdet, trykkeriet mv.

Værkstederne mv. er nærmere beskrevet i rapporten fra 30. september 1998.

Jeg bad som allerede nævnt også om at få udleveret Kofoedsmindes "helhedsplan". På planen opereres der med en ny værkstedsbygning på sammenlagt 1078 m² til erstatning for den – meget mindre – værkstedsbygning som nu rummer snedker- og tømrerværkstedet. Der er på planen anført en tilbygning på 36,5 m² på den nye værkstedsbygningens vestlige gavl til brug for et "fitnessrum" med badefaciliteter.

Som det vil fremgå af pkt.5.3 nedenfor, er mulighederne for fritidsaktiviteter for beboerne på de sikrede afdelinger et af de væsentligste emner for denne rapport.

Jeg beder om udtalelser fra Kofoedsminde og Region Sjælland om tidshorizonten for virkeliggørelse af denne del af helhedsplanen.

3.3.2 Teatersalen

Via trykkeriet kan man komme til institutionens teatersal hvor der bliver afholdt større arrangementer. Hver onsdag er der "klub" for beboerne med forskellige aktiviteter.

3.3.3 Kreativværksted

Kreativværkstedet ligger uden for det sikrede område og er indrettet i en gul murstensbygning bag ved den bygning hvor trykkeriet og teatersalen ligger. Kreativværkstedet indeholder undervisningsfaciliteter til mange forskellige slags kreativt arbejde.

3.3.4 Teltudlejning

Kofoedsmindes teltudlejning ligger i den samme bygning som kreativværkstedet. Udover et større lagerrum til opbevaring af teltene indeholder teltudlejningen et kontor. For at kunne håndtere de tunge telte råder teltudlejningen over en knækstyret mini-læsser – også kaldet en staldkat.

3.3.5 Café

Ved siden af teltudlejningen ligger cafeen hvor beboerne og personalet spiser, men hvor også folk udefra kan få adgang. Lige indenfor indgangen til cafeen er der en mellemgang med toiletter, og uden for cafeen er der en mindre terrasse.

Cafeen er et lyst lokale med buffetbord i midten og borde og stole. Lige uden for køkkenet er den varme buffet placeret.

3.3.6 Musiklokale

Musiklokalet ligger på første sal i bygningen ved siden af cafeen. Lokalet er ret stort dog med skråvægge. Der er væg til væg tæppe på gulvet. Der er kun få vinduer i lokalet, og musiklokalet fremtræder således ret mørkt.

Jeg går ud fra at Kofoedsminde har overvejet at få sat (yderligere) vinduer i taget, og jeg beder om nærmere oplysninger om Kofoedsmindes overvejelser i den henseende.

Der var på tidspunktet for inspektionen mange instrumenter i musiklokalet og endvidere et studie med mulighed for at optage musik.

Lokalet så ud til at blive brugt.

3.3.7 Motionsrum

Motionsrummet ligger i stueplan under musikrummet. Motionsrummet består af to lokaler med linoleumsgulve og hvide vægge og et toilet og bad. Det største lokale indeholder forskellige træningsmaskiner og -udstyr. Der er også to ribber.

I det mindre lokale stod et par borde, stole, en vægt og en boksepude i et hjørne. Der var endvidere skabe til brug ved omklædning.

Jeg går ud fra at boksepuden var nedtaget til reparation, og at den nu igen er hængt op i motionsrummet. Jeg beder Kofoedsminde om at oplyse om jeg har forstået dette rigtigt.

Skolelokalerne, cafeen mv. og de nævnte lokaler til fritidsaktiviteter giver mig i øvrigt ikke anledning til bemærkninger. Jeg henviser i øvrigt til pkt. 5.2 og 5.3 nedenfor.

3.3.8 Landbrug og ridefold

Mellem Højbybygningen og Syltholmbygningen var det på tidspunktet for inspektionen planlagt at der skulle opføres en trefløjet bygning til Kofoedsmindes landbrug. Bygningen skulle også rumme en ridehal, og der skulle være en ridebane udenfor.

Det fremgår af det materiale som jeg har modtaget, at Region Sjællands forretningsudvalg i februar måned 2007 indstillede at Kofoedsmindes ansøgning om opførelse af landbrugsbygningen blev imødekommet. Byggeansøgningen er ifølge det materiale som er offentligt tilgængeligt på Internettet – og herunder Kofoedsmindes hjemmeside – efterfølgende blevet endeligt godkendt i regionen. Ifølge hjemmesiden har der i september måned 2007 været afholdt rejsegilde.

Jeg går på baggrund af disse oplysninger ud fra at byggeriet er afsluttet på nuværende tidspunkt.

Jeg beder Kofoedsminde om nærmere oplysninger herom, og om hvorvidt landbrugsbygningen nu er taget i brug.

Jeg henviser i øvrigt til pkt. 5.1 nedenfor.

3.3.9 Fodboldbane/idrætshal

På den anden side af vejen væk fra afdelingerne og værkstederne er et større indhegnet grønt areal som rummer Kofoedsmindes fodboldbane.

Det blev under rundgangen oplyst af at Kofoedsminde ønsker at købe det areal som støder op til fodboldbanen, med henblik på at bygge en idrætshal. Det blev samtidig oplyst at Kofoedsminde havde søgt forskellige fonde om (privat) finansiering til dette formål.

Som jeg også har anført nedenfor, bor mange af beboerne på Kofoedsmindes sikrede afdelinger i mange år. Spørgsmålet om (manglende) fritidsaktiviteter for disse beboere

– herunder en gymnastiksal/idrætshal – var også et emne for mine drøftelser med ledelsen, medarbejdere og beboere under inspektionen i 1998.

Jeg beder Kofoedsminde om nærmere oplysninger om hvorvidt institutionens forsøg på at få denne opgave privat finansieret har båret frugt.

Jeg beder endvidere Region Sjælland om en udtalelse om hvilke overvejelser regionen har gjort eller gør sig i den sammenhæng – også i lyset af udvidelsen i 2008 af antallet af sikrede pladser fra 24 til 29 pladser.

4. Belægning og klientel

Kofoedsminde var på tidspunktet for inspektionen normeret til 24 sikrede pladser, men der boede på dette tidspunkt 27 personer på de sikrede afdelinger.

Region Sjælland har i brev af 25. april 2007 til Socialministeriet (nu Velfærdsministeriet) redegjort for belægningssituationen på Kofoedsminde og behovet for yderligere 5-6 sikrede pladser. Regionen har i den forbindelse henvist til at der gennem de sidste 3 år havde været permanent overbelægning på de sikrede afdelinger samtidig med at der havde været fuld belægning på de åbne afdelinger/afsnit. Det fremgår af brevet at Kofoedsminde ved nyindskrivninger – på grund af belægningsforholdene – har været nødt til at lade beboere der var indskrevet på de sikrede afdelinger, rokere til åbne afsnit med ekstra personaledekning. I regionens efterfølgende notat af 27. november 2007 er situationen i 2007 karakteriseret som "næsten uholdbar".

Under inspektionen oplyste ledelsen på Kofoedsminde at den permanente overbelægning har en negativ indflydelse på beboernes velbefindende og funktionsniveau som alt andet lige giver et øget behov hos personalet for magtanvendelse. Ledelsen oplyste endvidere at personaleressourcerne på grund af den permanente overbelægning i stigende grad har måttet anvendes til "afdækning" af beboerne i stedet for til pædagogiske tiltag sammen med beboerne.

Det fremgår af det materiale som jeg har modtaget, at antallet af sikrede pladser i regionernes rammeaftale for 2008 er forøget med 5 pladser til i alt 29 sikrede pladser således at normeringen nu er tilpasset de faktiske forhold.

Ifølge Region Sjællands brev af 25. juli 2008 undersøges behovet for yderligere pladser i øjeblikket (af Danske Regioner i socialdirektørmøderegi). Undersøgelsen er ikke færdig.

Jeg beder Kofoedsminde og regionen om nærmere oplysninger om status for projektet med at få de fysiske forhold på Kofoedsminde til at svare til opnormeringen af sikrede pladser.

Som det også fremgår af rapporten fra 1998, placeres beboerne på de enkelte afdelinger efter en skønsmæssig vurdering af hvem der bedst passer sammen. Kvinder og mænd bor sammen på de forskellige afdelinger.

Det fremgår af Kofoedsmindes hjemmeside at der på Højbo I fortrinsvis placeres beboere med forventet langvarigt ophold, mens beboerne på Højbo II og III som udgangspunkt har udsigt til "anden og mindre indgribende foranstaltning" efter opholdet på Kofoedsmindes sikrede afdelinger. Syltholm modtager som udgangspunkt beboere med "bedre tilpasset socialt adfærd", mens Skovbos fem pladser fortrinsvis er til yngre beboere.

Det fremgår af rapporten fra 1998 at det daværende Syltholm Vest blev anvendt til beboere der var "psykisk udviklingshæmmede i lettere grad, men med en psykiatrisk diagnose som overbygning".

Jeg forstod på bemærkninger under rundgangen og under drøftelserne med ledelsen, at antallet af beboere som udover at være udviklingshæmmede har psykiske problemer, er stigende og har været det i en årrække.

Jeg går ud fra at dette forhold har bidraget til at visitationsparameteret psykiatrisk overbygning nu synes at være opgivet. Jeg beder Kofoedsminde om at oplyse om dette er rigtigt forstået.

Beboerne kan efter det oplyste næsten frit besøge hinanden på de forskellige afdelinger – det skal blot være aftalt forud for besøget. Det hænder også at beboere bliver kærester. Personalet griber kun ind hvis det er nødvendigt, men er samtidig meget opmærksomme på at ingen beboere bliver tvunget til at gøre noget mod deres vilje. Der er tilfælde hvor personalet kun tillader besøg "med åben dør".

Af det tidligere Storstrøms Amts redegørelse af 24. marts 2004 om sikkerheden på Kofoedsminde er bl.a. anført følgende under overskriften "Borgere, der ikke kan udsluses":

"Herudover er der en helt speciel problemstilling i forhold til nogle ældre beboere, som har boet på institutionen i det meste af deres liv. De vil ikke kunne fungere

uden for institutionens rammer (er forgæves forsøgt), og det kan ikke med sikkerhed siges, at de ikke igen vil begå fornyet kriminalitet (det drejer sig om brandstiftelse og seksuelle overgreb mod børn), når der stilles krav til dem, som de ikke kan opfylde, eller når de mærker ensomheden snige sig ind. Kofoedsminde er blevet deres hjem. Til disse er der behov for at etablere en slags oldekolle, der bygger på Kofoedsmindelivets principper, men i lidt roligere omgivelser – uden den evige udskiftning af bofæller.”

Jeg beder Kofoedsminde og Region Sjælland om udtalelser om hvorvidt det har været eller vil være muligt at tilgodese dette behov. Jeg er opmærksom på at der har været overbelægning på Kofoedsminde i en årrække, men henviser til at denne periode nu (forhåbentlig) viser sig at være slut.

5. Beskæftigelse, undervisning og fritidsaktiviteter

5.1 Beskæftigelse

Der er, som det fremgår af rapporten fra 1998, flere værksteder på Kofoedsminde: smede- og maskinværksted, snedker- og tømrerværksted og det ovenfor nævnte skrædderi/systue som jeg under pkt. 3.3.7 har spurgt nærmere til. Herudover er der ”brændeholdet”, teltudlejningen og trykkeriet som bl.a. står for at trykke beboerbladet OS IMELLEM (og som jeg fik udleveret nogle eksemplarer af under inspektionen).

Under rundgangen blev det oplyst at der arbejder tre beboere på trykkeriet og seks beboere på ”redaktionen” for beboerbladet. Teltudlejningen udlejer store cirkustelte og partytelte.

De udrangerede togvogne mv. som tidligere blev brugt til landbrugsholdet, var på tidspunktet for inspektionen blevet fjernet. Det skyldes ifølge det modtagne materiale en misforståelse mellem Kofoedsminde og det tidligere Storstrøms Amt i efteråret 2006 om hvorledes planerne om opførelse af den nye landsbrugsbygning (og ridehal) havde udviklet sig.

I fortsættelse af mit spørgsmål ovenfor under pkt. 3.3.9 om ibrugtagningen af den nye bygning, beder jeg Kofoedsminde om at oplyse hvor mange beboere der på nuværende tidspunkt kan være/er beskæftiget med landbruget. Jeg beder endvidere om nærmere oplysninger om arbejdets karakter og omfang.

Der er også kreativværkstedet hvor beboerne kan male, tegne mv. I samme bygningskompleks er en cafe som åbnede ca. ½ år før inspektionen. Mange beboere spi-

ser deres middagsmad i cafeen hvor der er mulighed for at snakke med både personalet og beboere fra andre afdelinger. Nogle af beboerne er med til at lave den mad der serveres i cafeen. Der serveres hver dag en frokostbuffet til 24 kr. pr. person. Både beboerne og personalet betaler for at spise i cafeen. Mine medarbejdere og jeg spiste under inspektionen af frokostbuffeten.

Det fremgår af rapporten fra 1998 at hvis det var muligt at finde egnede arbejdspladser uden for institutionen til nogle af beboerne, ville det "i fremtiden være noget som institutionen vil være indstillet på". Det blev dog samtidig oplyst at dette i givet fald ville forudsætte en tilladelse fra politiet/statsadvokaten og et tilsagn fra hjemkommunen/hjemamtet om at betale de ekstraomkostninger der var forbundet med ledsagelse af den pågældende beboer.

Jeg beder Kofoedsminde om en udtalelse om hvordan det har forholdt sig med dette spørgsmål siden rapporten fra 1998 blev skrevet, og herunder om der på nuværende tidspunkt er beboere på de sikrede afdelinger der er egnede til at indgå i et sådant projekt.

Det fremgår af rapporten fra 1998 at "[a]lle beboerne hver dag enten[er] på arbejde eller i skole".

Det blev under inspektionen i 2007 oplyst at der er 3-4 af beboerne på de sikrede afdelinger som det som udgangspunkt ikke er muligt at beskæftige med arbejde eller undervisning.

Der har i hvert fald tilsyneladende været en negativ udvikling på dette punkt siden 1998. Hvis dette er tilfældet, beder jeg Kofoedsminde om en udtalelse om baggrunden herfor.

5.2 Undervisning

Undervisningen på Kofoedsminde – og navnlig antallet af undervisningstimer – var et af hovedemnerne for inspektionen i 1998. Det fremgår af rapporten at beboerne ønskede bedre uddannelsesmuligheder internt på institutionen i form af mere undervisning og at der "f.eks. kommer nogle faglærere udefra".

I forbindelse med opfølgningen i 1999 blev det oplyst at antallet af lærere var blevet udvidet fra 2 til 4 (heraf var tre afsat til undervisning af beboerne på de sikrede afdelinger), og at timetallet var blevet fordoblet fra 28 timer til 56 timer pr. uge.

Som nævnt ovenfor, er skolen nu placeret i to pavilloner der ligger i det sikrede værkstedsområde bag ved Højbobygningen. Mine medarbejdere og jeg havde under rundgangen en længere samtale med en af lærerne der, som Kofoedsmindes sikkerhedsrepræsentant, også deltog i mit møde med MED-udvalget. Den pågældende oplyste at Kofoedsminde nu råder over 104 timers undervisning om ugen, og at timerne fordeles på de 24 beboere som hver uge kommer på skolen. Der er fortsat 4 lærere ansat på Kofoedsminde; heraf én knyttet til de åbne afdelinger.

Undervisningen retter sig mod den enkelte beboers behov. Der undervises fortrinsvis i dansk og regning (matematik) og IT. For tiden undervises en enkelt beboer i engelsk og brug af Internettet. Det var den pågældende lærers opfattelse at beboerne generelt er præget af at have modtaget mere undervisning før opholdet på Kofoedsminde end tidligere.

Også antallet af ugentlige undervisningstimer afhænger af den enkelte beboers behov. Nogle beboere har én time hver morgen mens andre kun kan klare to timer om ugen. Undervisningen er som udgangspunkt specialundervisning med én lærer pr. elev. I enkelte tilfælde gives der klasseundervisning (men da med en meget lille klasse).

Undervisningen er skemalagt således at der er faste dage og tidspunkter for hver enkelt beboer og dermed en fast rytme. På den måde bruger både beboere og afdelinger færrest kræfter på at huske hvornår undervisningen ligger.

Kofoedsmindes undervisningstilbud er et frivilligt tilbud til beboerne, og undervisningen følger skoleåret. Skolen holder således også lukket i skolernes efterårs- og vinterferier. Det tilstræbes at undervisningen kommer så tæt op ad "virkeligheden" uden for institutionen som overhovedet muligt.

Den pågældende lærer der oplyste at have undervist på Kofoedsminde i 5 år, fortalte at der gøres meget for at undervisningen bliver en positiv oplevelse for beboerne sådan at disse – måske for første gang i deres liv – får succesoplevelser og dermed bevarer motivationen for at deltage i undervisningen. Der er stor forskel på hvor meget skolegang beboerne har haft før de kom til Kofoedsminde, og derfor også stor forskel på hvilket niveau undervisningen kan tage udgangspunkt i.

Læreren mente at det nærmest var en fordel at skolen på grund af den permanente overbelægning blev samlet ét sted; både for lærerne der på denne måde har fået en bedre indbyrdes kontakt, men også for beboerne.

Udover den almindelige skoleundervisning arbejder "Kofoedsminde UdviklingsCenter" også med en "funktionsuddannelse" som er tilpasset de unge på Kofoedsminde.

Jeg fik under rundgangen udleveret en folder om funktionsuddannelsen. Det fremgår af folderen at funktionsuddannelsen er et uddannelses tilbud til borgere som ikke kan tage en ordinær arbejdsmarkedsuddannelse. Målgruppen er Kofoedsminde beboere, unge der kan godkendes efter ovennævnte lov og andre borgere der er godkendt til/eller kan godkendes til revalidering. Som jeg forstod den præsentation af funktionsuddannelsen som jeg og mine medarbejdere fik under rundgangen på Kofoedsminde, har hensigten været at få en erhvervsskole hvor kravene ligger under kravene til en "ordinær" uddannelse med sidemandsoplæring/mesterlære, hvor uddannelsen er opdelt i 5 moduler som bliver gradvis sværere (modul 1 er således for alle), hvor modul 5 ligger lige under niveauet for den ordinære uddannelse, og hvor der sker en bedømmelse på hvert af de fem moduler, udformet som et diplom, der klart viser elevens funktionsniveau inden for det pågældende fag. Det fremgår endvidere af folderen at undervisningen tager udgangspunkt i de eksisterende fagbeskrivelser for hvert fag – f.eks. fagbeskrivelsen for snedkerfaget.

5.3 Fritidsaktiviteter

Til brug for opfølgningen af inspektionen i 1998, jf. opfølgingsrapporten af 31. marts 1999 oplyste amtet i et brev af 27. januar 1999 at "[i] den modsatte side af kælderetagen [i Højbobygningen; min aktuelle bemærkning] vil der i løbet af 1999 blive etableret fritidsaktivitetslokaler, først og fremmest for de personer, der har ophold i de sikrede afsnit, og for hvem deltagelse i aftenskole/klubaktiviteter uden for Kofoedsminde kan være begrænsede".

Jeg tog i opfølgingsrapporten det oplyste til efterretning.

Det var efter rapporterne at dømme meningen at lokalerne skulle have indeholdt et billardbord, et bordtennisbord og et motionsrum.

På tidspunktet for inspektionen i 2007 var motionsrummet imidlertid et andet sted som det også fremgår af pkt. 3.3.8 ovenfor. Det er et sted som alene er sikret i form af ledsagernes tilstedeværelse. Jeg forstod at dette alt andet lige – også henset til Kofoedsminde begrænsede personaleressourcer – virker begrænsende på beboernes muligheder for at motionere.

Jeg beder Kofoedsminde og Region Sjælland om udtalelser om hvilke muligheder beboerne på de sikrede afdelinger har for at komme i motionsrummet sammenholdt med

de muligheder som de oprindelige planer for indrettelse af lokaler til brug for disse beboeres fritidsaktiviteter ville have givet.

Mine medarbejdere og jeg noterede os at der på Højbo II var et bordfodboldspil og at ledelsen under inspektionen oplyste at Kofoedsminde ville sørge for "at der bliver sat et bordtennisbord op" til brug for beboerne på de sikrede afdelinger.

På tidspunktet for inspektionen kunne skolens computere bruges onsdag aften (som internetcafé) hvis beboeren forinden havde gennemgået et grundlæggende EDB-kursus. Computeradgang forudsatte dog at beboeren blev ledsaget af en medarbejder.

I teatersalen afholdtes der endvidere klubaftener – ligeledes om onsdagen – med f.eks. banko, spil, film og koncerter; indimellem også diskoteksaftener. Det var (enkelte) beboere der stod for at arrangere disse klubaftener.

Der er desuden fodboldbanen/idrætspladsen og musiklokalet med diverse instrumenter og dermed også mulighed for at spille sammen. Det blev under inspektionen også oplyst at værkstederne blev holdt åbne om aftenen som en form for aftenskole; dette dog kun forsøgsmæssigt.

En af mine medarbejdere har også noteret sig en oplysning om at beboerne kunne bowle, men ikke hvor.

I tilknytning til min anmodning ovenfor beder jeg Kofoedsminde om oplysninger om hvorvidt beboerne efter den forrige inspektion fik mulighed for at spille billard og bordtennis.

Jeg beder endvidere om en udtalelse om beboernes fritidsaktiviteter indeholdende en samlet oversigt over beboernes aktuelle muligheder for fritidsbeskæftigelse/motion. Jeg sigter alene til beboerne på de sikrede afdelinger.

Som allerede nævnt under pkt. 3.3.9 arbejdede ledelsen på tidspunktet for inspektionen på at få opførelsen af en egentlig idrætshal, fortrinsvis til beboerne på de sikrede afdelinger, finansieret med private midler.

Efter det oplyste foregår mange af fritidsaktiviteterne uden for Kofoedsminde. Om sommeren er der tre ugers aktiviteter med base uden for institutionen. I 2006 var denne base naturskolen i Maribo.

Jeg beder Kofoedsminde oplyse om der i 2007 og 2008 har været afholdt, henholdsvis er planlagt tilsvarende aktiviteter.

6. Kontakt med omverdenen

Efter det oplyste kan pårørende komme på besøg så ofte som de har lyst – dog efter aftale. Der er således ikke besøgstider på Kofoedsminde.

Ledelsen oplyste under inspektionen at der i den senere tid er kommet en del yngre beboere med meget aktive pårørende. Dette udfordrer personalet til at få opbygget et samarbejde med de pårørende.

Jeg beder Kofoedsminde om en udtalelse om samarbejdet med de pårørende på nuværende tidspunkt. Jeg sigter hermed til såvel perioden før som efter tilkomsten af den nye (konstituerede) forstander, jf. pkt. 7.1 nedenfor.

Jeg har nedenfor under pkt. 8 (om sikkerheden mv.) beskrevet Kofoedsmindes praksis for tilladelse til udgang til beboerne på de sikrede afdelinger.

7. Personaleforhold

Kofoedsminde er nomineret til 180 heltidsstillinger, men var på tidspunktet for inspektionen ekstraordinært oppe på ca. 200 faste stillinger på grund af overbelægningen. Der er 16 heltidsstillinger på hver af de sikrede afdelinger.

Den samlede medarbejderskare udgjorde på tidspunktet for inspektionen ca. 250 personer inklusiv deltidsansatte og faste vikarer. Efter det oplyste har denne – ekstraordinære situation – varet i flere år.

Jeg har ovenfor under pkt. 4 medtaget oplysninger om udvidelsen af pladser på Kofoedsmindes sikrede afdelinger.

Jeg går ud fra at udvidelsen har medført at det nævnte – ekstraordinært – høje antal faste stillinger nu er blevet permanent.

Kofoedsminde havde på tidspunktet for inspektionen svært ved at rekruttere nyt personale ikke kun på grund af beliggenheden, men også mindre målbare faktorer som

f.eks. befolkningens forestilling om et psykisk og fysisk belastende arbejdsmiljø på institutionen.

Jeg går ud fra at dette med de nuværende arbejdsmarkedsforhold ikke er blevet bedre, men beder dog om Kofoedsminde og regionens bemærkninger hertil.

Det fremgår af Kofoedsminde's brev af 9. juli 2008 at institutionen tillige har nogle krav til aldersgrænsen som skal sikre at nye medarbejdere er i stand til at udføre et vedvarende arbejde.

Jeg beder Kofoedsminde om nærmere at beskrive disse krav og om en udtalelse om på hvilken måde de aldersmæssige krav praktiseres i forbindelse med nyansættelser.

7.1 Sagen om forstanderskifte

Under udarbejdelsen af denne rapport har mine medarbejdere og jeg kunnet følge med i ovenstående sag der som jeg umiddelbart forstår det, for alvor tog fart da regionen modtog en skriftlig mistillidserklæring af 24. februar 2008 underskrevet af et større antal medarbejdere. Sagen endte med et forstanderskifte på Kofoedsminde og en fratrædelsesaftale med den nu tidligere forstander. Jeg har indsamlet materiale om sagen fra den skrevne presse og fra Kofoedsminde og regionens hjemmesider.

Jeg forstår på baggrund af det indsamlede materiale at stillingen som forstander – der nu er foreløbigt besat – bliver slået op med henblik på besættelse i starten af 2009.

Under inspektionen der som nævnt fandt sted i april måned 2007, modtog jeg ingen oplysninger om dårlige samarbejdsforhold eller dårligt psykisk arbejdsklima på Kofoedsminde – heller ikke i forbindelse med min samtale med MED-udvalget; snarere tværtimod.

Jeg må derfor umiddelbart gå ud fra at de forhold som har ført til forstanderskiftet, ikke har været til stede i april måned 2007, men er kommet til senere hen.

Jeg har dog ikke grundlag for at undersøge dette nærmere, men beder Region Sjælland om en udtalelse om det nuværende samarbejdsklima på Kofoedsminde. Jeg beder endvidere regionen om at oplyse om Arbejdstilsynet har ført tilsyn med det psykiske arbejdsmiljø på Kofoedsminde i 2007-08.

8. Sikkerheden på Kofoedsminde – udgang, rømninger, alkohol og narkotika

8.1 Vold mod personalet

Beboerne er efter det oplyste meget loyale over for hinanden, og hvis der endelig sker noget beboerne imellem, er det næsten aldrig personligt ment. Efter det oplyste sker det således meget sjældent at beboerne overfalder hinanden eller kommer op at slås indbyrdes. Beboerne er ofte angst, og personalet bliver derfor ofte brugt til at løse eventuelle indbyrdes konflikter. Eventuelle udadrettede reaktioner er således næsten altid vendt mod personalet.

Der er omtrent lige så mange tilfælde af overfald på personalet som der er tilfælde af magtanvendelse. Kofoedsminde har tegnet et abonnement hos Falck der (også) giver personalet mulighed for at få hjælp af en krisespsykolog. Det er dog heldigvis ikke alle overfald der er så grove at den berørte medarbejder skal til psykolog; dette sker således efter det oplyste "kun" cirka hver anden måned.

Kofoedsminde har et omsorgssystem/-beredskab i form af en liste hvor hver medarbejder er tilknyttet et begrænset antal andre – selvvalgte – medarbejdere som i tilfælde af overfald skal drage omsorg for den pågældende. Dermed undgår en medarbejder der har været udsat for overfald, at skulle stå for en række praktiske foranstaltninger som andre i den foreliggende situation er bedre til at tage hånd om. Samtidig sikres det at der bliver draget omsorg for den voldsramte medarbejder.

Kofoedsminde har en nedskrevet voldspolitik (en målsætning om det fysiske og psykiske arbejdsmiljø) som blev udleveret under inspektionen. Ifølge denne anses det som vold hvis en medarbejder eller en beboer bliver udsat for ikke alene slag, spark, bid, krads og spyt mv., men også hvis der er tale om en psykisk påvirkning som har givet sig udtryk i psykiske reaktioner hos den pågældende. Det kan være trusler om vold rettet direkte mod den pågældende person eller mod dennes familie, "grove verbale krænkelser" eller "systematisk fornærelse".

Kofoedsmindes definition af vold er uafhængig af de foreliggende subjektive forhold hos "gerningsmanden". Det er således ikke et krav at forholdet eller forholdene kan tilskrives gerningsmanden som bevidste/forsætlige.

Der er i voldspolitikken en liste over ideer til såvel "medarbejderhandlinger" som "organisatoriske initiativer" – såvel før, under, som efter en konflikt. Listen synes at være skrevet med vægt på at forebygge at konflikterne udvikler sig til konfrontationer med deraf følgende vold/magtanvendelse. Nævnes kan f.eks. ideer om – under en konflikt – at holde "lav stemmeføring (hvis du vil berolige)", bede "en kollega om at overtage"

(hvis den involveredes grænse er nået eller overskredet), aldrig at lukke kommunikationen, ”brug positive udsagn/dialog”, og skabe ”forudsætninger for at du altid kan komme til at handle (eks. gå)”.

Blandt ideerne til organisatoriske initiativer kan nævnes det forhold at have ”en formuleret, velkendt og tilgængelig konflikthåndteringspolitik” som nye medarbejdere bliver introduceret til, ”kontinuerligt at samle op på registrering af psykisk og fysisk vold”, ”sørge for flere folk på kritiske tidspunkter (ex fredag eftermiddag og mandag morgen)”, og ”at deltage i debriefing (er et påbud og kan ikke afslås)”.

Kofoedsminde beboere har ret til udgang efter reglerne i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 200/2004 (bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt på hospital eller institution i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret).

8.2 Udgang

Kofoedsminde har efter aftale med politiet fastsat nogle interne bestemmelser om sikkerheden i tilfælde af udgang.

I disse interne regler skelnes dels mellem grønne, gule og røde regler alt efter om institutionen vurderer om den pågældende beboer er farlig/rømningstruet, dels mellem udgang A, B og C alt efter hvor langt væk fra Kofoedsminde udgangen vil strække sig rent geografisk (A: lokalområdet, B: Lolland samt Nykøbing Falster og C: uden for Lolland og Nykøbing). Det fremgår dog samtidig af reglerne at der – uanset den grundlæggende vurdering af beboerens farlighed/grad af risiko for rømning skal foretages en konkret vurdering forud for enhver udgang fra de sikrede afdelinger. Om beboere der som udgangspunkt er omfattet af gule regler, er således anført:

”Det er afgørende nødvendigt, at der altid foretages en vurdering af, om beboeren fortsat kan være omfattet af de gule regler, eller om den aktuelle tilstand betinger, at beboeren konkret skal vurderes i forhold til de røde regler.”

Hvis der er tale om udgang C, og beboeren er omfattet af de røde regler, er det i de interne regler fastsat at ledelsen altid skal inddrages. Sikkerhedsvurderingen tager udgangspunkt i den enkelte beboers domsbetingelser og ajourføres løbende.

Under rundgangen på Kofoedsminde konstaterede mine medarbejdere og jeg at der på skolen hang en liste over elevernes navne med angivelse af deres ”sikkerhedsniveau”. Listen var hængt op på gangen således at alle der færdes på skolen, kan gøre sig bekendt med oplysningerne.

Jeg beder Region Sjælland og Velfærdsministeriet om udtalelser om hvorvidt dette er i overensstemmelse med persondatalovens regler.

Ifølge regionens brev af 25. juli 2008 er der fastsat interne regler om udgang i lokalområdet "og andet".

Jeg beder om at modtage et eksemplar af disse regler.

8.3 Rømninger

Kofoedsminde havde på tidspunktet for inspektionen – den 24. april 2007 – ifølge de oplysninger som jeg da modtog, ikke haft rømninger siden 2004 hvor der var tre tilfælde; heraf et alvorligt tilfælde. Den pågældende der på inspektionstidspunktet fortsat var beboer på Kofoedsminde, havde stjålet en nøgle og klippede sig ud igennem hegn med en tang. Efter det oplyste sker eventuelle rømninger altid i fritiden (og altså aldrig mens beboerne er beskæftiget).

Bl.a. rømningerne i 2004 afstedkom at det daværende Storstrøms Amt lavede en redegørelse om sikkerheden på Kofoedsminde. Redegørelsen fremkom på baggrund af et spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg (S 2490) til socialministeren. Det fremgår af redegørelsen at problemerne navnlig var knyttet til en enkelt beboer. Det fremgår endvidere af redegørelsen at den pågældende beboer til stadighed er rømningstruet – som den eneste på Kofoedsminde – og at det burde undersøges nærmere om den pågældende på den baggrund burde søges overført til Anstalten ved Herstedvester. Der er i rapportens konklusion peget på muligheden for at få udarbejdet en ny mentalundersøgelse med det formål at få afdækket om anbringelsen på Kofoedsminde burde ændres til en anbringelse på Anstalten ved Herstedvester.

Jeg beder Kofoedsminde om at oplyse hvad der siden er sket i forhold til den pågældende beboer.

Det fremgår af regionens brev af 25. juli 2008 at der har været 3 rømninger i 2007.

Jeg går umiddelbart ud fra at disse rømninger har fundet sted i perioden efter inspektionen og indtil datoen for regionens brev. Jeg beder om nærmere oplysninger herom.

I den mistillidserklæring fra en række medarbejdere som jeg har omtalt ovenfor under pkt. 7.1, er under overskriften sikkerhed anført følgende:

”I forhold til samme beboer har forstanderen indgivet en skrivelse til Statsadvokaten, hvor han fortier, at beboeren er rømmet, har begået voldeligt overfald på nattevagt, begået knivoverfald mod kvindelig pædagog på afdelingen og har indtaget stoffer.

Sjældent har der været så langt imellem en glorificeret selvfremstilling af en institution og realiteten som på Kofoedsminde.”

Jeg går ud fra at Region Sjælland har undersøgt hvad der nærmere ligger bag denne meget skarpe kritik af administrationen i Kofoedsminde og dens samarbejde med anklagemyndigheden. Og jeg beder regionen om nærmere oplysninger om resultatet af denne undersøgelse.

8.4 Ændring af generelle regler?

I amtets redegørelse om sikkerheden er der under afsnit H om lovgivningsmæssige problemstillinger peget på at tre rapporter – fra Amtsrådsforeningens arbejdsgruppe i 2002/03, fra Socialministeriet 2003 og fra Social- og Justitsministeriet (ligeledes i 2003: ”Grænsefladen mellem kriminalforsorgen og social- og sundhedssektoren”) – viser at der behov for ”en undersøgelse og mulig modernisering af lovreglerne”.

Rigsadvokaten har i et brev af 11. august 2004 – i anledning af Storstrøms Amts anmodning om en udtalelse om amtets redegørelse fra Statsadvokaten for Fyn, Sydøstsjælland, Lolland, Falster og Bornholm – bl.a. anført følgende:

”Det fremgår af redegørelsen, at der på flere punkter er tvivl om de retlige forhold i forbindelse med indgreb over for beboerne.

...

Da anvendelsen af tvang er reguleret i § 9 i Socialministeriets bekendtgørelse om pligt til at modtage åndssvage lovovertrædere på bistandslovens døgninstitutioner m.v., der henviser til Socialministeriets bekendtgørelse om magtanvendelse m.v. i institutioner for voksne med vidtgående fysiske handicap, finder jeg, at det af Storstrøms Amt nævnte spørgsmål først og fremmest henhører under Socialministeriet.

Det er samtidig min opfattelse, at den tvivl, som amtet giver udtryk for vedrørende de gældende regler, taler med stor vægt for, at behovet for en yderligere regulering overvejes nærmere. Det foreslås derfor, at amtet retter henvendelse til Soci-

alministeriet med en opfordring hertil. Rigsadvokaturen deltager i givet fald gerne i drøftelser vedrørende spørgsmålet om nye regler”.

Det fremgår af Rigsadvokatens brev at en kopi samtidig blev sendt til Politimesteren i Nakskov, statsadvokaten og til Justitsministeriet, men tilsyneladende ikke til Socialministeriet.

Jeg beder Velfærdsministeriet om at oplyse om det tidligere Storstrøms Amt har fulgt Rigsadvokatens opfordring, og om en udtalelse om hvorvidt de problemstillinger som der er peget på, fortsat eksisterer og i givet fald hvad ministeriet – eventuelt i samarbejde med Justitsministeriet – agter at foretage sig i den forbindelse.

8.5 Alkohol og narkotika

Kofoedsminde har den alkoholpolitik at beboerne må drikke alkohol i weekenden, dog kun to genstande i alt. Det giver efter det oplyste ikke nævneværdige problemer. Kun sjældent prøver beboere at snyde personalet for at få mere alkohol. I mange tilfælde sker rømninger eller forsøg på rømninger i den hensigt at skaffe alkohol.

Der er indimellem problemer med narkotika. Da det næsten udelukkende er hash, er problemet ikke stort. Hashen bliver smuglet ind gennem hegnet eller bliver sendt til beboerne med posten. Hvis der er hash i omløb på Kofoedsminde, bliver politiet informeret og kommer på uanmeldt besøg med narkohunde.

Det lykkedes desværre ikke altid for hundene at finde alt det hash som der på et givent tidspunkt har været i omløb.

9. Udvidet psykiatrisk konsulentbistand, medicinudlevering mv.

Kofoedsminde har både en psykiater og en psykolog/sexolog tilknyttet på konsulentbasis.

Mine medarbejdere og jeg fik ikke noteret os det præcise omfang af denne konsulentbistand og beder derfor Kofoedsminde om nærmere oplysninger herom.

En af de individuelle samtaler som jeg havde under inspektionen, drejede sig om Rigshospitalets afslag på at give den pågældende beboer ambulante psykiatrisk behandling når beboeren alligevel var til kontrol på hospitalet (i anden anledning). Jeg

oversendte klagen til Rigshospitalet som en anmodning fra den pågældende om at få en uddybende begrundelse for afslaget.

Rigshospitalets psykiatriske klinik har i et brev af 11. juli 2007 begrundet sit afslag over for beboerens forældre (og i et brev af 16. november 2007 til beboeren selv efter en fornyet henvendelse fra Folketingets Ombudsmand).

Rigshospitalet har i brevet af 11. juli 2007 henvist til at "en sådan opgave kræver 'en tæt kontakt, ikke alene til [...] og [...]s forældre, men også til det personale, der varetager den dgl. omsorg og pleje for [...]. Rigshospitalet har med en henvisning hertil ikke ment at kunne løse opgaven fagligt hensigtsmæssigt og har i stedet opfordret Region Sjælland til at samarbejde med Kofoedsminde for at finde den løsning, der bedst tjener patientens tarv".

I den ovenfor nævnte sikkerhedsredegørelse fra 2004 fra det tidligere Storstrøms Amt er der – ligeledes – peget på et behov for øget psykiatrisk/psykologisk konsulentbistand. Samme sted er det (på s. 11) nævnt at der i marts måned 2004 blev afholdt et møde mellem Kofoedsminde og amtets psykiatريفorvaltning. Som konklusion på dette møde er der i redegørelsen anført følgende:

"Det blev aftalt, at Kofoedsminde og lederen af Blok Syd sammen skulle undersøge mulighederne for at yde psykiatrisk bistand til personalet på Kofoedsminde samt hjælp til mental- og speciallægeerklæringer fra psykiatere i Storstrøms Amt. På nuværende tidspunkt er det svært at få Kofoedsminde med som en selvstændig opgave i psykiatrien. Det kan derfor blive nødvendigt at tilføre midler til disse opgaveløsninger."

Jeg har ikke oplysninger om resultatet af disse undersøgelser, og hvilke resultater undersøgelserne måtte have ført til.

Jeg beder derfor Kofoedsminde og Region Sjælland om udtalelser herom.

Beboerne får udelukkende medicin der er ordineret af egen læge eller af husets psykiatriske konsulent. Medicinen gives efter behov og inden for rammerne af et medicinark hvor lægen har angivet hvor meget den enkelte beboer må få og hvornår.

Medicinen lægges i doseringsæsker for en uge eller 14 dage ad gangen. En social- og sundhedsassistent og to af pædagogerne er særligt uddannet som lægens medhjælp.

Medicinen opbevares indelåst. Det blev inden inspektionen oplyst at det er meningen at hver beboer skal have sit eget medicinskab, men at systemet endnu ikke er gennemført på alle afdelinger. Den medarbejder der udleverer medicinen, skal hver gang dokumentere dette med sin underskrift.

Jeg beder Kofoedsminde om at oplyse om systemet med at hver beboer har sit eget medicinskab, nu er gennemført på alle afdelinger.

Jeg beder Kofoedsminde om at oplyse om medicinudleveringen – og herunder underskriftskravet – har givet anledning til problemer/sager i de sidste to år.

Jeg går ud fra at den medarbejder der udleverer medicinen, skal sikre sig at medicinen indtages af beboeren – og at der drikkes vand bagefter.

Jeg beder dog for en ordens skyld Kofoedsminde om oplysning herom.

10. Regionens tilsyn

Regionen har i januar 2007 udarbejdet en tilsynsguide til brug for udøvelsen af tilsynet. På et møde den 26. marts 2007 i regionens forretningsudvalg blev tilsynsguiden godkendt idet det blev præciseret at mindst 2 ud af 4 årlige løbende tilsyn skulle være uanmeldte.

Det fremgår af regionens hjemmeside at der den 12. marts 2008 skulle have været aflagt et anmeldt tilsyn på Kofoedsminde.

Jeg beder om at modtage et eksemplar af Region Sjællands rapport om dette tilsyn når rapporten foreligger som endelig.

Jeg beder endvidere om at modtage rapporten om det sidste – uanmeldte – tilsyn med Kofoedsminde.

Det fremgår af tilsynsguiden at et af formålene med guiden har været at give en samlet fremstilling af de overordnede retningslinjer for regionens tilsyn.

Ombudsmandsinstitutionen er under tidligere inspektioner stødt ind i problemer med tilsynets uvildighed, bl.a. i forbindelse med inspektionerne af den sikrede institution Koglen og bostedet Bramsnæsvig (rapporterne om begge disse inspektioner – og om-

budsmandsinstitutionens mange øvrige inspektioner – kan læses på www.ombudsmanden.dk).

Under overskriften "Procedure for tilsyn" er det i Region Sjællands tilsynsguide anført at der ikke er fastsat særlige krav til procedurer og form for tilsynet i lovgivningen. Om den praktiske udførelse fremgår det (s. 8) at tilsynet varetages af to faste medarbejdere med henblik på at styrke og systematisere tilsynet, og at "[t]ilsyn og drift med Region Sjællands sociale tilbud er placeret i samme administrative enhed: Socialafdelingen".

Jeg beder på den baggrund om en udtalelse om på hvilken måde regionen sikrer sig at tilsynet med Kofoedsminde bliver udført på en tilstrækkelig uvildig måde.

11. Skemaer og indberetninger vedrørende magtanvendelse mv.

Ledelsen oplyste under inspektionen at alle magtanvendelser indberettes til regionen. En medarbejder fra regionen er på Kofoedsminde et par dage om ugen, og medarbejderen får løbende indberetningerne udleveret.

11.1 Statistik – Kofoedsmindes oversigt over magtanvendelser 2001-2006

Jeg fik under inspektionen udleveret en oversigt over Kofoedsmindes magtanvendelser fra 2001 og indtil tidspunktet for inspektionen; det vil sige til og med udgangen af januar kvartal 2007 (fra 3. kvartal 2001 er tallene opgjort for hvert kvartal og for hver beboer for sig).

Oversigten viser at der i årene 2001-2006 var henholdsvis 83, 32, 30, 45, 52, og 64 tilfælde af magtanvendelse, altså 306 magtanvendelser i alt. I første kvartal 2007 var tallet 27.

Dette giver i gennemsnit 14,5 magtanvendelser pr. kvartal fordelt på – ligeledes i gennemsnit – 6,2 personer.

Ledelsen oplyste at de relativt store udsving i antallet af magtanvendelser ofte kan henføres til at der kommer nye beboere som skal "falde til" på stedet.

Ledelsen oplyste endvidere at tilsynsmyndigheden (tidligere amtet, nu regionen) kun i få tilfælde har statueret at indgrebet ikke var nødvendigt. På tidspunktet for inspektionen var det således 1½ år siden at der havde været en ulovlig magtanvendelse.

Som jeg har anført under pkt. 4 om (over)belægning, anførte Kofoedsminde's ledelse under inspektionen at der er en direkte sammenhæng mellem tallet for magtanvendelser og udstrækningen af overbelægning.

Hvis antallet af og den tidsmæssige placering af magtanvendelserne sammenholdes med de tal for overbelægningen som også fremgår af den ovenfor nævnte oversigt, fremkommer der efter min opfattelse ikke noget klart billede. Således falder det laveste tal for magtanvendelse (på årsbasis) sammen med en periode hvor overbelægningen allerede var slået permanent igennem. Jeg sigter til kalenderåret 2003. Dette understreges af at 4. kvartal i 2003 – det kvartal hvor der var absolut færrest magtanvendelser, nemlig 4 – er det kvartal i 2003 hvor overbelægningen var højest (32,4 beboere i forhold til normeringen på - dengang - 29 pladser i alt).

På den anden side falder det kvartal i hele perioden hvor der var allerflest magtanvendelser (1. kvartal 2007), sammen med den måned hvor overbelægningen var absolut højest: 40 beboere i forhold til normeringen på 34 pladser, svarende til en belægningsprocent på 117,6. Når det forhold at én af beboerne i 1. kvartal af 2007 "stod for" ikke mindre end 15 af de 27 magtanvendelser, tages med i betragtning, adskiller dette kvartal sig dog ikke væsentligt fra de fire forudgående kvartaler (med henholdsvis 16, 18, 17, og 13 magtanvendelser). Når jeg ovenfor tillader mig – i en vis udstrækning – at se bort fra disse 15 magtanvendelser, skyldes det at det højeste tal for magtanvendelser for en enkelt person i øvrigt i perioden 2001-2007 har været 5 pr. kvartal.

Af de nævnte 333 magtanvendelser i hele perioden står 6 af beboerne for 188 magtanvendelser, svarende til ca. 56,4 pct. De pågældende har henholdsvis 52, 33, 31, 28, 23 og 21 gange været udsat for magtanvendelse – typisk, går jeg ud fra, i form af fastholdelse.

11.2 Lidt om de modtagne sager

Som anført under pkt. 1, bad jeg under inspektionen om at få udleveret det skriftlige materiale om de sidste 25 magtanvendelser forud for varslingen den 20. marts 2007 af inspektionen.

Jeg modtog herefter 25 magtanvendelseskemaer omfattende 12 forskellige personer.

Da jeg var noget usikker på om jeg havde modtaget det rapportmateriale som jeg har bedt om, besluttede jeg at udsætte min egentlige gennemgang af konkrete sager som normalt allerede ligger klar i forbindelse med den foreløbige rapport.

Jeg skrev følgende herom i den foreløbige rapport:

”Usikkerheden er knyttet til følgende forhold:

Jeg modtog som nævnt 25 sager. Sagerne er tidsmæssigt fordelt på følgende måneder/år:

marts 2007 (og indtil varslingen):	4 sager
februar 2007:	6 sager
januar 2007:	2 sager
december 2006:	1 sag
november 2006:	6 sager

Dette giver i alt 19 sager. Af de resterende 6 sager som jeg har modtaget, er de fem fra henholdsvis oktober, juli, juni, maj og januar 2006.

Hertil kommer den nedenfor nævnte sag vedrørende magtanvendelse den 21. marts 2007.

Sammen med de 25 sager modtog jeg den ovenfor nævnte oversigt over magtanvendelser på Kofoedsminde 2001-2007. Tallene i oversigten er, som ligeledes nævnt, fra 3. kvartal 2001 og til og med 1. kvartal 2007 fordelt på kvartaler og på navngivne personer.

I 1. kvartal af 2007 var der ifølge oversigten som allerede nævnt 27 magtanvendelser. Jeg har kun modtaget 12 af disse sager.

Jeg beder om at modtage Kofoedsmindes bemærkninger til det som jeg har anført.

I 4. kvartal af 2006 var der ifølge oversigten 16 magtanvendelser (fordelt på 11 forskellige personer). Uanset svaret på mit spørgsmål ovenfor om modtagne sager fra 1. kvartal 2007, synes dette tal at være tilstrækkeligt højt til at min anmodning om ”de seneste 25 sager inden den 20. marts 2007” kunne – og burde – have været opfyldt alene med sager fra 1. kvartal 2007 og 4. kvartal 2006.

Også dette beder jeg om Kofoedsmindes bemærkninger til.

Jeg er i forbindelse med ovennævnte spørgsmål opmærksom på at der blandt oversigtens magtanvendelser kan være medtaget magtanvendelser på Kofoedsminde's åbne afdelinger, og at dette formentlig også er tilfældet.

Den seneste af de modtagne magtanvendelser er fra tiden efter varslingen den 20. marts 2007 af inspektionen.

Denne sag (vedrørende en magtanvendelse den 21. marts 2007) er ikke omfattet af de sager som jeg under inspektionen har bedt om, og jeg lader allerede derfor denne sag udgå af grundlaget for min (kommende) undersøgelse."

Jeg bad i følgeskrivelsen til den foreløbige rapport Kofoedsminde om allerede på dette tidspunkt at besvare mine spørgsmål om de modtagne sager med henblik på at jeg i forbindelse med udarbejdelse af den endelige rapport kunne foretage gennemgangen af de (rigtige) sager.

En af mine medarbejdere har i den forbindelse i august og september måned 2008 været i såvel skriftlig som telefonisk kontakt med Kofoedsminde. Jeg selv har i brev af 27. august 2008 bedt Kofoedsminde om – inden jeg foretog mig mere, og herunder skilte de fem sager fra som umiddelbart er i overskud – om skriftligt at bekræfte at jeg nu havde modtaget Kofoedsminde's skriftlige materiale vedrørende de sidste 25 sager om magtanvendelse sådan som jeg under inspektionen den 24. april 2007 havde bedt om. En af mine medarbejdere har den 9. september 2008 telefonisk rykket Kofoedsminde for svar på mit brev af 27. august 2008.

Jeg har på baggrund af ovenstående valgt at foretage min gennemgang af de modtagne sager uafhængigt af udsendelsen af den endelige rapport.

12. Samlet vurdering

Jeg er i hvert fald på nuværende tidspunkt afskåret fra at foretage en samlet vurdering af den måde som Kofoedsminde løser sine opgaver på. Jeg henviser bl.a. til det som jeg har anført ovenfor under pkt. 11.2.

Opfølgning

Jeg har ovenfor bedt Kofoedsminde og Region Sjælland – og endvidere Velfærdsmi-
nisteriet – om oplysninger mv. vedrørende forskellige forhold.

Jeg beder om at Kofoedsminde sender institutionens oplysninger mv. gennem regionen med henblik på at regionen får lejlighed til at kommentere det som Kofoedsminde anfører.

Jeg beder regionen om at tilbagesende regionens og Kofoedsmindes oplysninger mv. gennem Velfærdsministeriet hvis oplysninger og bemærkninger jeg ligeledes udbeder mig.

Jeg har under punkterne 8.2 og 8.4 udtrykkeligt henledt Velfærdsministeriets opmærksomhed på visse forhold eller har udbedt mig oplysninger mv. fra ministeriet. Velfærdsministeriets udtalelse af 26. august 2008 vil som nævnt i indledningen blive indarbejdet i opfølgingsrapporten for så vidt angår pkt. 8.2.

Underretning

Denne endelige rapport sendes til Kofoedsminde, Region Sjælland, Velfærdsministeriet, Folketingets Retsudvalg og beboerne i institutionen.

Lennart Frandsen
Inspektionschef